

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

۸۴۴

شماره چاپ

۳۷۹

شماره ثبت

دوره دهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۷/۱/۱۸

یک شوری

طرح تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزه‌دیدگان ناشی از آن

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: قضائی و حقوقی

فرعی: -

معاونت قوانین

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای ۵۵ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

یکی از جرائمی که اکنون در سال‌های اخیر در اخبار نمود بسیار پیدا کرده است جرم اسیدپاشی می‌باشد. این جرم که به نظر می‌رسد نسبت به گذشته رو به افزایش بوده عمیقاً افکار عمومی را تحت تاثیر قرار داده است. این جرم از آن‌جایی که موجب ایجاد جراحات جبران‌ناپذیری مانند از بین رفتن بینایی، بافت‌های صورت و اندام‌های فوقانی بدن و مهمتر از همه از میان رفتن زیبایی چهره مجنی‌علیه (باتوجه به اینکه اغلب افرادی که مورد اسیدپاشی قرار می‌گیرند، زنان هستند) می‌شود می‌تواند حتی با جرم قتل عمد نیز مقایسه شود زیرا در بسیاری از موارد قتل عمد، جانی بدون قصد قبلی در لحظه‌ای تصمیم به قتل می‌گیرد اما در اسیدپاشی، فرد حتماً با قصد و آگاهی از عواقب عمل خویش و اصلاً به علت کریه‌المنظر کردن و از میان بردن چهره و زیبایی افراد به دلیل برخی نیات سوء دست به چنین عملی می‌زند و فرد مجنی‌علیه را برای تمام عمر از نعمت بینایی و زیبایی چهره، ازدواج و حتی شغل محروم می‌کند و با وارد آوردن خسارت معنوی سنگین علاوه بر خسارت جسمی و بدنی در واقع برای او هر روز هزاران بار مرگ می‌آفریند.

این پدیده شوم (اسیدپاشی) گاهاً به جهت وجود عداوت‌های شخصی صورت می‌گیرد، همچنین مطابق قاعده فقهی لاضرر (لاضرر و لااضرار فی الاسلام) چون فرد جانی در جرم اسیدپاشی با قصد و آگاهانه دست به ارتکاب چنین عملی زده، درواقع علیه خود اقدام به ضرر نموده است. بنابراین باید تمامی خسارات وارده بر مجنی‌علیه را بپردازد و ازسوی دیگر نیز با وحشت و رعب گسترده‌ای که ایجاد می‌نماید و نیز گستاخ شدن افرادی که زمینه ارتکاب آن را دارند، می‌طلبد تا از منظر اخلال در نظم و امنیت عمومی

مجازات این جرم تشدید شود و با برخورد قاطع گام مؤثری در جهت مقابله با گسترش آن برداشته شود. لذا طرح ذیل تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود:

سیده فاطمه حسینی - سیده فاطمه ذوالقدر - مافی - بابایی صالح - وکیلی - محمدجواد جمالی - قرجه طیار - جلیل رحیمی - زهرا ساعی - ربیعی - محمدرضا نجفی - پارسائی - میرزائی نیکو - همایون هاشمی - ایران نژاد - بنیادی - کمالی پور - مسعودی - اسدی کرم - محمداسماعیل سعیدی - فاطمه سعیدی - نورقلی پور - ترکی - شیویاری - رضا کریمی - کیان پور - تاج الدین - تجری - نظرافضلی - آزادی خواه - عبدالکریم حسین زاده - فتحی - سلام امینی - لطفی - زرآبادی - محمودزاده - اولادقباد - شریعت نژاد - شیران خراسانی - موسوی لارگانی - تربتی نژاد - محجوب - بدری - پوریافرانی - فرهنگی - لاهوتی - کاظم زاده - یوسف نژاد - پاپی زاده - برزگر - فلاحت پیشه - بیرانوندی - شریفی - خضری - سیاوشی

عنوان طرح:

تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزهدیدگان ناشی از آن

ماده ۱- هرکس عمداً با پاشیدن اسید یا هر نوع ترکیبات شیمیایی دیگر، با هر میزان غلظت موجب جنایت بر نفس، عضو و منفعت شود در صورت مطالبه از ناحیه مجنی علیه یا ولی دم حسب مورد با رعایت شرایط عمومی و اختصاصی قصاص، به قصاص نفس یا عضو محکوم می‌شود. در غیر این صورت مطابق قانون از حیث دیه و تعزیر عمل می‌گردد.

ماده ۲- اگر کسی مرتکب اسید پاشی شود و شاکی نداشته یا شاکی از قصاص گذشت نماید و یا به هر علتی قصاص انجام نشود، مرتکب علاوه بر پرداخت دیه (یا ارش) حسب مقررات مربوطه، در مورد جنایت بر نفس و جنایت منجر به تغییر شکل دائمی صورت شخص به مجازات حبس تعزیری درجه یک و در مورد جنایت بر عضو اگر موجب مرض دائمی یا فقدان یکی از حواس مجنی علیه یا قطع یا از کارافتادن عضوی از اعضای شخص گردد به مجازات حبس تعزیری درجه دو و اگر موجب نقصان یا ضعف دائم یکی از اعضای بدن یا منافع آن و یا باعث از بین رفتن قسمتی از عضو گردد، بدون آن

که عضو از کار بیفتد به مجازات حبس تعزیری درجه سه و اگر موجب صدمه بدنی دیگری بشود به مجازات حبس تعزیری درجه چهار محکوم خواهد شد.

تبصره- به منظور حمایت از بزه‌دیدگان اسیدپاشی که به علت مرگ، فرار، شناخته نشدن مرتکب، دسترسی به مرتکب ممکن نباشد، با درخواست صاحب حق، دیه جنایت بر بیت‌المال خواهد بود. چنانچه پس از اخذ دیه، دسترسی به مرتکب جنایت ممکن شود در صورتی که اخذ دیه به جهت گذشت از قصاص نباشد، حق قصاص حسب مورد برای مجنی‌علیه و ولی دم محفوظ است. لیکن باید قبل از قصاص، دیه گرفته شده را به بیت‌المال برگرداند.

ماده ۳- مجازات شروع به اسیدپاشی به اشخاص براساس بند (الف) ماده (۱۲۲) قانون مجازات اسلامی، حبس تعزیری تا درجه چهار است.

تبصره- در مورد جرم اسیدپاشی و شروع به آن، مقررات مربوط به آزادی مشروط، تعویق، تعلیق و تخفیف مجازات قابل اعمال نیست.

ماده ۴- مجازات معاونت در اسید پاشی به موجب ماده (۱۲۷) قانون مجازات اسلامی تعیین می‌گردد. در صورتی که مرتکب به سلب حیات محکوم شود به حبس تعزیری درجه دو یا سه و در صورتی که به هر علت قصاص نفس یا عضو اجراء نشود براساس میزان تعزیر فاعل اصلی جرم، به یک تا دو درجه پایین‌تر از مجازات جرم ارتكابی تعیین می‌گردد.

ماده ۵- رسیدگی به دعاوی مربوط به اسید پاشی، خارج از نوبت به عمل می‌آید.

ماده ۶- در کلیه موارد مذکور در این قانون، مرتکب به موجب قوانین مربوطه، ملزم به جبران کلیه خسارات مادی و معنوی اعم از هزینه‌های درمان بزه‌دیده ناشی از اسیدپاشی و مشکلات اقتصادی بزه‌دیده در طول زمان درمان می‌باشد.

ماده ۷- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، لایحه قانونی مربوط به مجازات پاشیدن اسید مصوب ۱۳۳۷/۱۲/۱۶ ملغی است.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

در مورد طرح تشدید مجازات اسیدپاشی و حمایت از بزه‌دیدگان ناشی از آن

تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی با تقاضای کمی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با تقاضای کمی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان با انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل اعضاء لازم (۱۵ نفر) دارد ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی‌باشد.

بیش از یک موضوع مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:
اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- ماده ۱۲۲- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رای نمایندگان ندارد.
 می‌شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهارنظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- ۱- طرح تقدیمی در صورت تصویب، عنوان مستقلی به عناوین قانونی می افزاید و این مغایر با سیاستهای تقنینی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ می باشد و منجر به تورم قوانین می گردد. مناسب است این گونه طرحها در قالب الحاق یا اصلاح به یک قانون اصلی و مرتبط، تنظیم و تقدیم گردد. لذا پیشنهاد می شود با لحاظ نکات ذیل، بخشی از مفاد این طرح در قالب الحاق ماده ای به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ تنظیم و ارائه گردد.
- ۲- در ماده (۱) طرح، جرم انگاری صورت نگرفته است، باید طراح محترم ابتداء تعریف کامل و جامعی از جرم اسیدپاشی ارائه می داد و سپس مجازات آن را بیان می نمود.
- ۳- مفاد مواد (۳) و (۴) طرح به ترتیب در مواد ۱۲۲ و ۱۲۷ قانون مجازات اسلامی با استحکام، قوت و دقت بیشتری آمده و نیازی به تکرار آنها نیست. همچنین در ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی شروع به اسیدپاشی صریحاً جرم قلمداد شده است.
- ۴- بخشی از مفاد تبصره ماده (۳) طرح با ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی همپوشانی دارد. در ماده مذکور، غیرقابل تعویق و تعلیق بودن جرم اسیدپاشی به صراحت ذکر گردیده است.
- ۵- عبارت «ملفی است» در انتهای ماده (۷) طرح باید به «نسخ می گردد» تغییر یابد.
- ۶- لازم است ادبیات تقنینی طرح مورد بازنگری قرار گیرد.